

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA III
Vajnorská 47, 832 77 Bratislava 3

Číslo: 1 Pv 237/21/1103-16
EEČ: 2-10-71-2022

Bratislava III 31.01.2022

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: nebezpečné prenasledovanie podľa § 360a odsek 1 písmeno b, písmeno e, odsek 2 písmeno a Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava III

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX
povolanie: investičný bankár
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- zločin: nebezpečné prenasledovanie podľa § 360a odsek 1 písmeno b, písmeno e, odsek 2 písmeno a Trestného zákona
- štádium: dokonaný trestný čin
- forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

od marca roku 2020 doposiaľ, v Bratislave v rodinnom dome na ulici XXXXX XXXXX, po tom, čo začal trpieť utkvelou predstavou, že ho jeho manželka XXXXX, nar. XXXXX, trvalé bytom XXXXX, XXXXX XXXXX, podvádza a vedie dvojité život, že ho vodí za nos a nemiluje ho, začal svoju manželku sledovať, natáčať si rôzne jej zvuky v noci, potom jej ich púšťal, čím ju strašil, neustále tvrdí, že je niekto alebo niečo, čo ich chce rozdeliť, že v izbe v spálni, kde poškodená spala, bola nejaká entita, pretože počul francúzske hlasy, od poškodenej chcel, aby mu predkladala bločky za tovar, ktorý kúpila aby nevzniklo podozrenie, že ho dostala od iného chlapa, zakázal sa jej dať zaočkovať a následne jej opakovane kontroloval ruky a rameno, či tam nie je stopa po vpichu, poveroval si, kde poškodená chodí, mu to musela neustále preukazovať, pričom obvinený si z pivnice urobil pátraciu kanceláriu, kde si nanosil všetky CD z domu, usb kľúče, mobily, notebooky, kde nainštaloval nejaké sledovacie

programy, v dome nahráva a počuje zvuky a manželku obvinil, že poskytuje nejakým cudzím mužom na diaľku sexuálne služby, kontroluje manželke mobilný telefón, naposledy vošiel do izby, kde poškodená spí, sadol si do kresla so slúchadlom v ušiach a s káblom a nahrával si hlasy, opäť ju upodozrieval, že s niekým komunikuje, a keď konečne poškodená zadriemala, znova vošiel do izby a surovo niečo medzi jej nohami hľadal, obvinil ju, že počuje bzučanie a údajne hľadá vibrátor, ktorý je ovládaný cez bluetooth a môže ho ovládať chlap z Ameriky, čím poškodenú XXXXX, nar. XXXXX, trvalé bytom XXXXX, XXXXX XXXXX, sledovaním a monitorovaním jej pohybu a správania obťažuje, znepríjemňuje a významným spôsobom obmedzuje v obvyklom spôsobe života, čo narúša jej psychickú aj fyzickú integritu,

lebo obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v XXXXX, Odbor kriminálnej polície sp. zn. XXXXX bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. dňa 08.06.2021 začaté trestné stíhanie a následne dňa 28.07.2021 uznesením podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku vznesené obvinenie XXXXX pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b),e) ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. c) Trestného zákona na vyššie uvedenom skutkovom základe.

Prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 Tr. zákona sa dopustí ten, kto iného dlhodobo prenasleduje takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu o jeho život alebo zdravie, život alebo zdravie jemu blízkej osoby alebo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života tým, že

- a) sa vyhráža ublížením na zdraví alebo inou ujmu jemu alebo jemu blízkej osobe,
- b) vyhľadáva jeho osobnú blízkosť alebo ho sleduje,
- c) ho kontaktuje prostredníctvom tretej osoby alebo elektronickej komunikačnej služby, písomne alebo inak proti jeho vôli,
- d) zneužije jeho osobné údaje na účel získania osobného alebo iného kontaktu, alebo
- e) ho inak obmedzuje v jeho obvyklom spôsobe života.

Podľa odseku 2 písm. a) Tr. zák. sa ho dopustí ten, ak čin v odseku 1 spácha na chránenej osobe.

Chránenou osobou podľa § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. je blízka osoba. Blízkou osobou sa podľa § 127 ods. 4 Tr. zák. rozumie aj manžel obvineného.

Objektívna stránka citovaného trestného činu spočíva v dlhodobom prenasledovaní, ktoré je spôsobilé vzbudiť u iného dôvodnú obavu o jeho život alebo zdravie, život alebo zdravie jemu blízkej osoby alebo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života.

Dôvodnou obavou sa rozumie obava objektívne spôsobilá vyvolať vyšší stupeň obáv, úzkosti alebo iného tiesnivého pocitu zo zla, ktorým je na poškodeného pôsobené. Vyhrážanie, vyhľadávanie osobnej blízkosti, sledovanie, kontaktovanie, zneužitie osobných údajov, či obmedzovanie v obvyklom spôsobe života, musí byť spôsobilé vzbudiť dôvodnú obavu.

Vzbudením dôvodnej obavy o život alebo zdravie poškodeného je treba v súlade s ustáleným výkladom rozumieť výraznejší tiesnivý pocit zo zla, ktorým je vyhrázané, pričom však je treba každý prípad posudzovať veľmi individuálne, s prihliadnutím ku všetkým konkrétnym okolnostiam, najmä k povahe vyhrážky, k fyzickým a povahovým vlastnostiam páchatela v porovnaní s charakteristikami poškodeného, na ich vzájomný vzťah, správaniu sa páchatela pri vyhrázaní a pod. (R 38/1971).

Podstatné zhoršenie kvality života spočíva v takom obmedzení doterajšieho života poškodeného, ku ktorému dôjde proti jeho vôli nežiaducimi zásahmi páchatela do osobnej, rodinnej, ale i profesijnej sféry života poškodeného, pričom môže ísť najčastejšie o obmedzenia v rovine záujmovej, kultúrnej, športovej a pod. Rozhodujúcim pritom bude i v týchto súvislostiach vždy hľadisko subjektívne pociťovanej ujmy poškodeného, aj keď určitým spôsobom objektivizované, teda nikdy hodnotenie podľa akéhosi priemerovaného obvyklého spôsobu života poškodeného. Z praxe je možné uviesť prípad, kedy poškodená osoba bola opakovane nútená meniť svoje telefónne číslo, aby sa tak vyhla nežiaducim atakom páchatela, následne bola nútená zmeniť i svoje zamestnanie, pričom konanie páchatela gradovalo až do takej miery, že poškodená bola prinútená vyhľadať psychologickú pomoc. Súhrnne preto možno uviesť, že v prípade podstatného zhoršenia kvality života na strane poškodeného, sa vyžaduje také konanie páchatela, ktoré je reálne spôsobilé zmeniť zaužívaný spôsob života poškodeného.

Zo subjektívnej stránky daného trestného činu sa vyžaduje úmyselné zavinenie.

Jedná sa o prípady opakovaného prenasledovania, obťažovania osôb spočívajúca aj v niekoľkých útokoch, ktoré však samostatne nie sú trestnými činmi a v niektorých prípadoch ani priestupkami, avšak vo svojom súhrne môžu svojimi následkami podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu života poškodeného (obeti), či v konečnom dôsledku vyvolať v poškodenom dôvodnú obavu z možného ublíženia na zdraví alebo zhoršenia kvality jeho života. V prípade citovaného trestného činu môže byť naplnenie jeho formálnych znakov v konkrétnom prípade výrazne závažné, ale aj naopak výrazne málo závažné, je preto potrebné v prípade samotného rozhodnutia, či sa v tom ktorom prípade jedná o trestný čin alebo len priestupok (§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), dôsledne vyhodnocovať a posudzovať konkrétne okolnosti prípadu a to aj v kontexte s ustanovením § 10 ods. 2 Trestného zákona (tzv. materiálny korektív).

Z aplikačnej praxe je dôležité sa pri citovanom trestnom čine zaoberať najmä posúdením a vyhodnotením pojmových znakov „dlhodobá“, „dôvodná obava“ a „podstatný spôsob zhoršenia kvality života“. Hoci v súčasnosti legálna definícia pojmu „dlhodobá“ neexistuje, je v tejto súvislosti možné analogicky vysvetliť tento pojem prostredníctvom pojmu „po dlhší čas“, ktorý je definovaný v ustanovení § 138 písm. b) Trestného zákona a tento ustálená súdna prax chápe spravidla ako časové obdobie prevyšujúce 6 mesiacov.

Zo samotnej skutkovej podstaty trestného činu nebezpečného prenasledova-

nia vyplýva, že chráni pred obťažovaním tak intenzívnym, ktoré už ohrozuje psychickú a v niektorých prípadoch aj fyzickú integritu poškodeného, respektíve jeho život. Hranicu medzi tým, kedy už ide o škodlivý prejav správania nie je pritom ľahké vždy jednoznačne stanoviť a k jej prekročeniu môže často dôjsť nenápadným spôsobom, keď prenasledovanie obete postupne nabera na intenzite a až od určitého okamihu sa pre ňu stáva nebezpečným. Celkom určite je však taká hranica prekročená v prípade, keď je z okolností prípadu zrejmá bezvýslednosť snahy prenasledovateľa získať priazeň obete a napriek tomu v jej prenasledovaní neúnavne pokračuje mesiace až roky. Za vytrvalý kontakt prostriedkami elektronickej komunikácie sa pritom považuje hlavne opakované zasielanie nevyžiadanych emailových správ (často s vulgárnym alebo agresívnym obsahom), zahlcovanie elektronickej pošty nevyžiadanými správami, najmä distribúcia počítačových vírusov, nevyžiadané volania tak na mobilný telefón ako aj na pevnú telefónnu linku a podobne.

Ojedinelé alebo náhodné prejavy, aj keď nežiaduceho chovania, tieto požiadavky nespĺňajú. Spravidla sa tak musí jednať o sústavné, vytrvalé, tvrdošijné a systematické konania vybočujúce z bežných noriem chovania, ktoré môžu v niektorých prípadoch i nebezpečne gradovať. Takto vysoká frekvencia týchto, často čo do prejavu i nebezpečnosti, veľmi rôznorodých foriem chovania (posielanie darčiekov, otrávenie domáceho zvieratá, sexuálne neprístojné e-maily, zahlcovanie elektronickej pošty spamom, vyčkávanie pred domom, sprevádzanie z domu do práce a späť a pod.) je vedená snahou páchatel'a zmeniť (alebo aj zničiť) obvyklý spôsob života poškodeného, ohroziť jeho duševnú rovnováhu, postupne ho dostať pod svoj bezvýhradný vplyv a moc.

Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva chápanie pojmu „dlhodobó“ ako opakujúceho sa, spravidla systematického a sústavného konania. Nemôžeme preto v žiadnom prípade kriminalizovať náhodné alebo len krátkodobé, aj keď v základnej skutkovej podstate popísané, prejavy chovania podozrivého (páchatel'a).

V priebehu vyšetrovania, v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu, boli vykonané zodpovedajúce procesné úkony a to výsluch obv. XXXXX, pošk. XXXXX, svedka XXXXX a bol vyhotovený znalecký posudok o duševnom stave obvineného a zabezpečené s vecou súvisiace listinné dôkazy. Taktiež bol vyhotovený znalecký posudok z odboru kriminalistická informatiky, kde znalec XXXXX abstrahoval z jednotlivých elektronický nosičov, ktoré boli zaistené obvinenému, ich obsah.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že obvinený XXXXX svojím správaním popísaným v skutkovej vete tohto uznesenia vážnym spôsobom dlhodobó obťažoval svoju manželku, pošk. XXXXX a to tak, že to vážne ohrozovalo jej psychickú aj fyzickú integritu. Jeho konanie bolo sústavné a systematické, pričom prejavy obťažovania gradovali až k incidentu, kedy ju zobudil a vyl'akal v noci počas toho, ako hľadal vibrátor v jej intímnych miestach, ktorý mal byť podľa jeho názoru riadený iným mužom.

Na základe vyššie uvedeného je nepochybné, že skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný sa stal, spáchal ho obvinený a konanie obvineného XXXXX napĺňa všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty prečinu nebezpečného prenasledovania podľa

§ 360a ods. 1 písm. b),e) ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Vzhľadom k absurdnému správaniu obvineného a dôvodov, ktoré ho k tomu viedli, vznikli pochybnosti o duševnom stave obvineného. Preto bol do trestného konania na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu XXXXX XXXXX na vyšetrenie duševného stavu obvineného podľa § 148 ods. 2 Trestného poriadku pod sp. zn. XXXXX zo dňa 30.07.2021 uznesením vyšetrovateľa podľa § 142 ods. 1, ods. 3 Tr. por. pribratý znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria XXXXX.

Na základe uznesenia o pribratí znalca bol vyšetrený duševný stav obvineného XXXXX a v znaleckom posudku znalec XXXXX konštatuje, že obvinený trpí duševnou poruchou s bludmi. Jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti hodnotí vo vzťahu ku skutku ako vymiznuté. Nie je u neho preukázateľné zneužívanie návykových látok a alkoholu. Nebola teda u neho preukázaná žiadna závislosť. Jeho pobyt na slobode hodnotí ako nebezpečný. Navrhuje zvážiť ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, kde je možné dlhodobé sledovanie duševného stavu obvineného. V prípade sekundárnych porúch spávania v zmysle agresivity, ohrozenia života či zdravia seba alebo okolia, bude vhodná premena na ochrannú psychiatrickú liečbu ústavnou formou. Prognóza do budúcnosti je podľa jeho názoru otvorená.

Obvinený XXXXX v čase spáchania trestného činu nevedel a nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a ani svoje konanie nevedel a nemohol ovládať. Obvinený je však schopný chápať zmysel trestného stíhania.

Vzhľadom k záverom znaleckého posudku je potrebné nariadiť obvinenému XXXXX ochrannú psychiatrickú liečbu. Formu predmetnej liečby je potrebné opätovne preveriť v súdnom konaní, nakoľko vzhľadom na odstup času a premenlivú prognózu vývoja choroby, sa táto môže meniť.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je prokurátor povinný zastaviť trestné stíhanie, ak sa preukáže, že obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Zastaviť trestné stíhanie z tohto dôvodu možno až vtedy, keď sa zistí, že stíhaný skutok sa stal, napĺňa znaky určitého trestného činu a spáchal ho obvinený, ktorý nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Nepríčetnosť musí byť preukázaná v čase spáchania činu.

Pojem nepríčetnosti je vyjadrený legálnou definíciou uvedenou v § 23 Trestného zákona nasledovne: „Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak“.

Z podaného znaleckého posudku o duševnom stave obvineného XXXXX vyplýva jednoznačný záver, že obvinený v čase spáchania činu, ktorý sa mu v tomto konaní kladie za vinu, bol nepríčetný, nakoľko v čase spáchania činu trpel duševnou chorobou, v dôsledku ktorej mal vymiznuté svoje ovládacie a rozpoznávacie schopnosti a preto nemohol ovládať svoje konanie a nemohol rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť svojho konania.

Vzhľadom na uvedené skutkové a právne skutočnosti je zrejmé, že vo veci sú splnené zákonné predpoklady na postup podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a preto som rozhodla tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Soňa Pravdová
prokurátorka